

MTI BELFÖLDI HIREK

E 1. kiadás

1948 szeptember 6.

6 óra -- nemo

Nyilatkoznak a Centenáris Orvosi Nagyhét külföldi vendégei

D/Hné/Hné Kő Bn A Centenáris Orvosi Nagyhét külföldi vendégei között az egyik legjelentősebb személyiség Plojhar csehszlovák közegészségügyi miniszter, aki a csehszlovák orvosküldöttség élén érkezett Budapestre. Plojhar miniszter, aki egyuttal római katolikus pap, a Magyar Távirati Róda munkatársának a következő nyilatkozatot adta:

- Csehszlovákia egészségpolitikájának a háború után rendkívül nagy nehézségekkel kellett megküzdenie, hogy jót tegye a német fasizta megszállás pusztításait. A dolgozók érdekeit valóban szolgáló közegészségpolitikának omollott meg kellett küzdenie a reakciós orék államunkájával is, amely mindentalan el akarta gáncsolni a nagyszabású szociális reformokat. A bolpolitikai életben februárban bekövetkezett döntő fordulattal megváltozott a helyzet. Lehetővé vált az egységes, közegészségügyi "tervezésközpont" megteremtése. Az új társadalombiztosítási törvény az ország lakosságának 96 százalékára kiterjeszti a betegség- és egészségügyi biztosítást, a kórházak, közegészségügyi intézmények, üdülőhelyek és fürdők államosítása pedig valamennyi dolgozó számára biztosítja a megfelelő gyógykezelés és pihenés lehetőségét. Mindezt egyedül az tette lehetővé, hogy a népi demokratikus orék véglegesen győzedelmeskedtek a reakció fölött s a politikai és gazdasági hatalmat a nép vette kezébe.

- Ennek a ténynek jelentősége természetesen túlerjed országunk határain - folytatta Plojhar miniszter. A népi demokráciának éppen az az egyik legnagyobb vívmánya, hogy a külpolitikában is érvényre juttatja a nép akaratát. A népek pedig mindenütt békét s szomszédikkal való kölcsönös együttműködést akarnak. Az a tény tehát, hogy mind Magyarországon, mind Csehszlovákiában a népi orék győzedelmeskedtek, megteremtette a lehetőségét annak, hogy a két ország kikiűszöbölje mindazokat az ellentéteteket, amelyeket a múltban épp a reakciós orék szítottak és élveztek ki mostoréségesen.

Haldane londoni professzor, a világhírű biológus, aki egyenesen a wroclawi értelmiségi vilákkongresszusról érkezett Budapestre, kérdésinkre kijelenti, hogy a wroclawi kongresszust rendkívül sikeresnek tartja, mivel főcéljában elérte a kívánt eredményt: a világerőtelmisség legjobbjai határozottan állást foglaltak a háborús uszítók és az imperialista orék ellen. Véleménye szerint a világ béke megőrzéséért folytatott küzdelemben szükség van a különböző nemzetek tudósainak és művészeinek minél gyakrabban történő találkozásaira és arra, hogy az egyes tudósok és művészek hosszabb időt töltsenek egymás országában s így közvetlenebbül és közelebből megismerjék egymás népét. E cél előérésére és szolgálattal tesz majd a budapesti orvoskongresszus is, amelynek keretében a világ különböző nemzetainak orvos-tudósai létesítenek szoros kapcsolatot egymással. /Folyt.köv./ K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2. kiadás

1948 szeptember 6.

6 óra 15 perc

/Nyilatkoznak a Contonáris Orvosi Nagyhét külföldi vendégei, folytatás./

D/Hnó/Hnó K8 Bn - Nagy Ördöklődéssel jöttön Magyarországra - mondta ezután - hogy megtudjam, milyen mértékben vesznek részt a magyar tudósok abban a nagy szociális átalakulásban, amely itt történt. Az Angliában kapott információk alapján nem alakíthatunk ki hűségös és megbízható képet arról, hogy mi történt itt, épp ezért eljöttem, hogy megtudjam és elvígym magammal az igazságot!

Haldane professzor elmondotta ezután, hogy legutóbbi tudományos kutatásai során azt a kérdést vizsgálta meg, milyen hatással van a rendkívül magas légnyomás az emberi szervezetre. Erről a kérdéssel a budapesti kongresszuson is előadást tart majd s a kutatások eredményeinek főleg a buvárok, a nagy mélységben dolgozó bányászok veszik majd hasznát. Haldane előadásában, amelyet a kongresszus plónuma előtt tart majd, az angol ipari munkások egészségügyi helyzetével és az ipari halandóság kérdésével foglalkozik.

A Contonáris Orvosi Nagyhétre a legutóbbi országok is elküldték képviselőiket, így Irak is dr. Topous Khan bagdadi egyetemi tanár személyében. Dr. Topous Khan elmondja, hogy Irakban a közegészségügy terén igen sok a teendő. Az ország 13.5 millió lakosára mindössze 5.000 orvos jut. Nem esoda tehát, hogy a népbetegségek - elsősorban a tüdővész és a vörbaj - ezerszámra szedik áldozataikat. A bagdadi professzor már jól ismeri Magyarországot, az elmúlt év nyarán is járt Budapesten.

- Ez alatt az egy év alatt igen nagy fejlődés történt - mondja. Elsősorban azt vettén észre, hogy minden lényegesen olcsóbb lett. Sajnos nálunk pont fordított a helyzet. Pénzünket devalválták s annak vásárlóereje is órozhatón csökkent.

Elmondja ezután, hogy a kongresszuson igen érdekes kérdéssel tart előadást. Irakban ugyanis néhány hónappal ezelőtt egy új betegséget fedeztek fel, amelynek tünetei hajszálra ogyoznak a tüdővész tünetivel. A betegséget azonban nem a Koch-bacillus okozza, hanem egy mikroszkopikus nagyságu, különleges gonbafajta, amely belélegzés útján jut az emberi szervezetbe és a tüdőben fejt ki romboló hatást. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 3. kiadás

1948 szeptember 6

6 óra 30 perc

Falujárók iskolát avatnak

om/P/Hnó K8 Bn Hajnalodik. A nap felér fényo kezdé áttörni az egyre gyöngülő sötétséget. Még nincs hat óra, de a pestorszoboti Magyar Dolgozók Pártja helyi központja előtt kezdődnek gyülekezni az emberek. Férfiak és asszonyok egyre nagyobb csoportja verődik össze, nagyrészt munkások. Az udvaron hatalmas tohorautó áll megakadva frissen gyalult, vadonatúj iskolapadokkal.

A föld és a gyár utá az iskola is a népi lett. A munkásság, amely a dolgozó parasztságnak juttatta a földet, amely felépítette a gyárat, most rendezte az olhanyagolt volt egyházi iskolát is. A parasztság pedig egyre növekvő öntudattal áll a munkásság mellett és munkatársival vállaltva vesz részt az építmunkában.

Ujjá. Megérkeznek a többi tohorautó is. Tizenöt, zászlóval felszerelt hatalmas gépkocsi áll meg sorban egymás mögött. Négy-ötvenben 13 különböző készletben ma avatják fel a pestorszoboti dolgozók az általuk/épített iskolát. Oda mennek a kocsik. Lassan összeverődnek egyes körök és gyárak kultúrcsoportjai is, amelyek majd az ünnepélyes iskolaavatáson szórakoztatják a falu dolgozó parasztságát.

A Posnansky és Stolitz-gyár vállalatvezetője, Bartfai Győző kérdéskéntre beszámol arról, hogy az üzem fizikai munkásain kívül a tisztviselők is kivették a részüket az iskolaépítésből. A gyár minden dolgozója nyolcórán munkaidővel járult hozzá a gyár dolgozó által vállalt tolmácsi iskola újjáépítéséhez.

Lassan összegyűltek a falujárók. Megtölnék a tohorautók is. Felbug a 15 gépkocsi motorja. Elindulnak utjukra a falujárók, hogy résztvegyenek az általuk újjáépített falusi iskolák felavatásában. Az asszonyok kendői lobognak a szélben. Messziről felhangzik a Marsallise üteme: Nem lesz a tőke ur mirajtunk, olvasz, aki a munkának él.../MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 4. kiadás 1948. szeptember 6. 8 óra 45 perc

Gázolt a vezető-igazolvány nélkül hajtó fuvarozó

Tó & KM/HM/PM 1 Ö Ifja Hegedűs Imre kocsikeméti Mactosz fuvarozó tehorgépkocsijával Békésszentandrásról Budapest felé tartott. Ut közben a kocsit megcsuszott és az árokba zuhant. A kocsit három utasa Ambrus Mihályné, Gergely Imre és Boncsik Jánosné kiesett a kocsiból és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy mindhárman meghaltak. A kocsikeméti törvényszék hat havi fogságra ítélte Hegedűst. A Tábla a büntetést egyévi fogságra emelte fel. Súlyosító körülményként mérlegelte, hogy Hegedűs vezetői igazolvány nélkül vállalta egy súlyos tehorgépkocsi vezetését. /MTI/

Embort ölt a felrobbant karbidfejlesztő készülék

Tó & HM/HM/PM 1 Ö Rostás Pál sárisápi lakos karbidfejlesztő készüléke a hibás kezelés folytán eldugult. Rostás készülékét rendbe akarta hozni, a készülék felrobbant és a robbanás megölte a közelben álló Cserecsy Sándort. A pesti kerületi törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vátságáért két havi fogságra ítélte Rostást.

A Magyar Távirati Iroda munkatársa az ügyvel kapcsolatban megkérdezte az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályát, hogy gondatlanságból okozott bűncselekményekért nem lesz-e a jövőben kiszabható nagyobb büntetés. Azt a felvilágosítást kapta, hogy a készülő törvénytervezet szerint a jövőben sokkal szigorúbban fogják elbírálni az ilyen bűncselekményeket. A gondatlanságból okozott emberölésért a jövőben 1-5 évig terjedhető fogságbüntetés jár. /MTI/

Kigyulladt a villany Miszla Tolnamegyei községben

Tud & Bl/Go/Vá gs Szekszárd, szeptember 6.

A felszabadulás óta Tolna-megyében az első országos viszonylatban a 93. - községben, Miszkén kigyulladtak a villamoslámpák. A Dunántulnak ez az 1600 lelket számláló községe husz év óta hiába ostromolta az illetékeseket, hogy vezessék be a villanyt a községbe. Most a népi demokrácia a hároméves törvény keretében megvalósította a község régi, jogos kívánságát, a villamosáram bekapcsolását. A bekapcsolás bensőséges ünnepség keretében történt, amelyen Ferenc Péter főispán és Németh Pál alispán, valamint a Magyar Dolgozók Pártja kiküldötte is megjelent. Az érkező vendégek előtt az örömmámorban uszó falu virággal hintette be az utat és diadalkapu várta őket, majd lovasbandárium vezette az ünnepély színhelyére. A község átlátában oly nagyjelentőségű eseményt diszközgyűlés keretében ünnepelték meg. Mosoni Jenő, a MDP megyei titkára, mondott ünnepi beszédet. A község ünnepén résztvettek a Forrás-nyomán dolgozói is, akik előzőleg rohammunkával állították helyre a község államcsitott iskoláit. /MTI/

LP.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 5. kiadás 1948. szeptember 6. 9 óra 55 perc

A MEFESZ választmányi ülése

Lutina

MEFESZ & Hné/Hné Kő Gs A MEFESZ szombaton tartotta választmányi ülését. A választmányi ülésen Szalai Béla, a MEFESZ elnöke referátuma után Non György, a Magyar Ifjúság Népi Szövetsége elnöke szólalt fel. A választmányi ülésen a vezetőség lemondott, megválasztották az új vezetőséget. A MEFESZ elnöke Halász József, főtáskára Tardos András lett. A választmányi tagjai megvitatták a MEFESZ új szervezeti szabályzatát és a jövő évi munkatervét.

Az ülésen felszólt dr. Tolnai Gábor, a kultuszminisztérium egyetemi ügyosztályának vezetője is és ismertette az egyetemi reformtervet. /MTI/

Központi iskolákban tanulják a közlekedés szabályait a gyermekek

Fő JF & Mh/Mh/Hné Kő Gs A főkapitányi igazgatásrendészeti ügyosztály jelentette, hogy az elmúlt hónap baleseti statisztikája lényegesen kedvezőbb képet mutat, mint az előbbi hónapoké. Míg júliusban a balesetek száma 148 volt, augusztus hó folyamán, melyben a forgalom állandóan növekedett, a balesetek száma nemhogy növekedett volna, hanem 143-ra csökkent le. Ez a csökkenés azal magyarázható, hogy a rendőrség már a büntetések mellett nagy gondot fordít a közönség kioktatására is. Így pld. az elmúlt hónapban nagy gondot okoztak az utcán tömegesen játszó gyermekek, akik akadályozták a forgalmat és súlyos közlekedési balesetek előidézői voltak. A régi rendőrség néha totlágosságig menő gorombasággal távolította el az ilyen gyermekeket.

Az igazgatásrendészeti ügyosztály ma úgy oldja meg az ilyen problémát, hogy a gépjárműellenőrzést végző rendőrök az ellenőrzés alkalmával feljegyzik az utcán játszó gyermekek születési nevét és címét. Másnap az ügyosztály fagyoltató levelet küld a szülőknél és ingyen mellékelésként megküldi a közlekedési minisztérium által rendelkezésre bocsátott képes híftestűzetet, amely játssza tanítja meg a gyermekeket a közlekedés legfontosabb szabályaira. /MTI/

Halálosvögli Verekedés

Fő JF & Mh/Mh/Hné Kő Gs A Szeged melletti Lengyelkő községben Krisztin Góza zánkányi lakos üszeszóvalkozott Farkas János szül. Gyavanyu Julival. A verekedés verekedéssé fajult s ennek során Krisztin elorrántot ta bicikliját s mellbeszurta Farkasné. Az asszony sérülésébe a helyszínen belhált. Krisztint a szegedi rendőrfőkapitány ság letartóztatta és az állománybeszámoló kiértette át. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6. kiadás 1948 szeptember 6 10 óra 20 perc

Az ösztöndíjtanács új tagjai

§ VIK/Hné KB Gs A földművelésügyi miniszter S. Szabó Ferenc államtitkárt az Országos Ösztöndíjtanácsban a földművelésügyi tárca és dr. Kotzián Emil miniszteri osztályfőnököt a Mezőgazdasági Kísérleti Intézetek képviselője alól felmentette. A megüresedett tanácsi tagok-
ra Boncsik István államtitkárt és dr. Somos András egyetemi nyilvános vendéglátó tanárt küldte ki. /MTI/

Loégett a herédi malom

Tud & Fa/Fa/Hné BM KB Gs H a t v a n, szeptember 4.
A nógrádmezői Heréd község villanymalma ki-
gyulladt és nagyrészből loégett. Négy vagon szemsterményt a herédi
és a hatvani tűzoltóknak sikerült az égő malomból megmenteni. Az oltá-
si munkálatokban résztvett a Mátravidéki Contráló tűzoltósága is. Eddigi
megállapítás szerint a tüzet a malom mellett épült olajütőből kipatta-
zó szikra okozta. A vizsgálat folyik. /MTI/

Bolgár onlékművet állítanak fel Harkányban

MBT § /Hné KB Gs A Magyar-Bolgár Társaság kezdeményezésére a
magyar kormány Harkány községben bolgár katonai onlékművet állít fel
Magyarország felszabadulásáért elesett 30.000 bolgár katonai onlékőre.
Ezen onlékmű alapkövetőtelőnek ünnepségét szeptember 8.-án tartják meg
Harkány községben, dr. Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi minisz-
ter, a Magyar-Bolgár Társaság díszelnőke és Ferdinánd Kozovszky bolgár
követ jelenlétében.

Szeptember 8.-án délután pedig Pócsott dísz-
közgyűlés keretében tartja megalakulását a Magyar-Bolgár Társaság pócsi
szervezete. Elszólalnak: dr. Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi
miniszter és Ferdinánd Kozovszky bolgár követ. Bemutatásra kerülnek
bolgár népitőnekek és népdalok, valamint a "Bulgária" című dokumentáris
film. /MTI/

Elfogott kirakatbotörő

F6 JF & Mn/Mn/Hné Gs A szombat-ol vasárnapra virradó éjszaka
Basal József 42 éves cipőszegő botörte a Lujza-utca 38. számú házban
lőve Bilsák-főle rádió és villanyszoroló üzlet kirakatát és több tár-
sával együtt kirabolta. A rendőrség idejében értesült a kirakatfosz-
togatásról és sikerült Basalt rövid idővel a botörés után elfogni.
Basal beismerő a botörést. A rendőrség őrizetbe vette. Társai közre-
kerítésre megindult a nyomozás. /MTI/ LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 7. kiadás 1948 szeptember 6 10 óra 45 perc

Hetvenháza lisztet akart becsempőszni a fővárosba két hajós

F6 JF & Mn/Mn/Hné Gs A gazdasági rendőrség őrizetbe vette a
Dolmány Walter Dunakotrási és Gszhajózási Vállalat hajóskapitányát,
Trasor Ferencet és hajógépészt, Szegi Jánost. A két hajós szombaton
éjszaka a Széchenyi-rakparton kötött ki a vállalati hajóval és 70 má-
zsa lisztet akart kirakni. Amikor az őrszemes rendőr igazálásra szó-
litotta fel őket, azt mondták, hogy a lisztet a személyzet őnollátási
jegyre szállítják. De, amikor a rendőr a gazdasági rendőrséget hívta
ki a helyre inro; a két hajós, nyílt parancsra hivatkozva, a hajóval
Vác felé indult. Visszaröndölték őket és átkutatva a hajót, a kabinok-
ban és a hajó fenékén 70 mázsa olajtott lisztet találtak. Trasorék
utóbb bevallották, hogy a lisztet Tolnában vásárolták kilogrammonként
4 forintért és Budapesten zugszforgalomban akarták értékesíteni. Mind-
kettőjük ellen megindult az eljárás. /MTI/

Szanatóriumi tolvajlás

F6 JF & Mn/Mn/Hné Gs Tüchtler Rózi könyvelőné feljelentést tett
a rendőrségen ismeretlen tettes ellen. Elmondta, hogy a Fásor-szanató-
riumban, ahol mint beteg időzött, párperces távollétében szobájából el-
lopták kőzitáskáját, amelyben 1156 forint készpénz és 3.500 forint ór-
tőki holmi volt. A rendőrség a tolvaj közrekerítésére megindította a
nyomozást. /MTI/

Tűz

F6 JF & Mn/Mn/Hné Gs Vasárnap éjjel az Ujpesti-rakpart 39 szám
alatti Egyesült Magyar Malomipar Rt. tetőzete és oldalfala kiégyulladt.
A helyszínre kivonult tűzoltóság a tüzet 30 perc alatt oltotta. A
vizsgálat megállapította, hogy a tüzet rövidzárlat okozta. A kár 10.000
forint. A vizsgálat folyamatban van. /MTI/

Elmebeteg nő az utcán

F6 JF & Mn/Mn/Hné Gs Vasárnap este a Bajcsy-Zsilinszky-ut 29
számú ház előtt a járókelők egy földön fetregő nőre lettek figyel-
mesek, aki összefüggéstelen szavakat kiabált. Az őrszemes rendőr a
zavarosan viselkedő nőt előállította a főkapitányságra és ott a rendőr-
orvos megállapította róla, hogy elmebeteg. A lipótnyezei elmeegógyintő-
zetbe szállították. /MTI/ LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 8. kiadás

1948 szeptember 6

11 óra 45 perc

Bognár József polgármester visszaérkezett szabadságáról

Bp & Vn/Hn/Hnó K8 Gs Bognár József polgármester háromhetes szabadságáról, amelyet Csehszlovákiában töltött, visszaérkezett és hőtűn újra átvette hivatala vezetését. /MTI/

A Boszkürt Ferencvárosi rendezőpályaudvarának munkaversenye

Bp & Vn/Hn/Hnó K8 Gs A Boszkürt négyhónapos munkaversenyt rendezett április 1-től augusztus 1-ig. Az eredményt most kiértékelik és a Ferencvárosi rendezőpályaudvaron olért eredmények máris érdekes számokat mutatnak. Az összehasonlítás alapján az 1947 augusztus 1-től 1948 január 1-ig terjedő időt vették. A mostani négyhónapos munkaverseny alatt 52 százalékkal kevesebb volt az összekötkezés, az elütés 40 százalékkal csökkent, a kárösszeg 60 százalékkal kevesebb, a kocsivezetési hibák 76 százalékkal csökkentek, a munkafogyalom 41 százalékkal javult, a fogyoltehetlenség 26 százalékkal, ittasság 78 százalékkal csökkent. Az áram megtakarítása is jelentős mértékben növekedett a ferencvárosi pályaudvaron. /MTI/

Uj előadótan a Neveléstudományi Intézetben

Bp & Vn/Hn/Hnó K8 Gs Most készült el a Maria Terézia-téren lévő Neveléstudományi Intézet nagy előadótanra. Olyan méretű emelvény létesült, hogy azon 35 tanuló befogadó tanterem, az összes berendezési tárgyaival együtt elfér és így a demonstrációs tanítást kényelmesen lehet végezni. A terem befogadóképessége 800 személy. /MTI/

Augusztus 29.-ig 306.898 vagon vegyesgabonát csépeleltek el

§ K8H/Hnó K8 Gs Az Országos Közellátási Hivatal közli, hogy augusztus 29.-ig az erre az időre előirányzott mennyiségnek 138 százaléka szolgáltatott be a termékek. Összesen 60.489 vagon vegyesgabona folyt be, amiből a kenyérgabona mennyisége 51.113 vagon. A vármegyék közötti beszállítási versenyben változatlanul Szolnok-vármegye vezet, az előirányzott mennyiség 249.20 százaléka teljesítésével. Második változatlanul Csanád-vármegye, tovább javítva teljesítményét 205.33 százalékkal, míg a harmadik helyre Esztergom-vármegye küzdött fel magát 603.19 százalékkal. Az addigi harmadik helyezett Bács-Bodnag-vármegye 186.54 százalékkal a negyedik helyezést ért. Az első tíz vármegye sorrendben a következők:

/Folyt.köv./

L.P.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás

1948 szeptember 6

11 óra 50 perc

/Augusztus 29.-ig 306.898 vagon vegyesgabonát csépeleltek el./folytatás./

§ K8H/Hnó K8 Gs

5./ Békés-vármegye 183.55 százalékkal, 6./ Heves-vármegye 167.38 százalékkal, 7./ Bihar-vármegye 162.46 százalékkal, 8./ Tolna-vármegye 154.35 százalékkal, 9./ Baranya-vármegye 155.36 százalékkal, 10./ Nógrád-Gömör-vármegye 153.95 százalékos teljesítéssel.

A cséplési eredmények augusztus 29.-ig a következők: elcsépeleltek 143.032 vagon búzát, 72.455 vagon rozst, 63.295 vagon árpat, 28.135 vagon zabot, összesen 306.898 vagon vegyesgabonát. Az elcsépelelt buza mennyisége 98.5 százaléka a földművelésügyi minisztérium által várt egész terméseredménynak, az elcsépelelt rozs mennyisége pedig már meghaladta a becsült országos egész rozstermést, a becsültnek 114 százaléka érve el. /MTI/

Hazautaztak az osztrák gyermekok

Mi & Hn/Hn/Hnó Gs A népjóléti minisztérium és a Szaktanács 500 osztrák gyermeket látott vendégül egyhónapi időtartamra. A tiszadobi Andrásy-kastélyban, Balatonszabadban és Budapest mellett "pád-földön" töltötték el a gyermekok a vakációt. Az osztrák gyermekok visszautazásánál a keleti pályaudvaron megjelent Ott Károly népjóléti miniszter és Pollák Sándor Szoróné, fővárosi tanácsnő. A gyermekok között Elsa "agasinor", az osztrák Kinderhilfe gyermekmozgalom tagja /megfelel a mi Uttöröknek/ mondott köszönetet a népjóléti miniszternek a vendéglátásért. /MTI/

Felavatták a nyiregyházi rádióközvetítő állomást

Tud & Hn/Hn/Hnó P Gs

Nyiregyháza, szeptember 6.

A nyiregyházi rádióközvetítő állomást, amely most épült újjá, ünnepélyes külsőségek között avatták fel. Az avatási ünnepségen megjelent a Rádió műszaki igazgatóságának és a Központi Híradó Rt.-nak képviselőiben Justus Pál alelnök és Garai László, a műszaki igazgatóság vezetője.

Garai László beszédében visszatekintett az elmúlt rendszer rádiópolitikájára, amely az erősítőberendezést Nyiregyházi Kossára vitte, ami pedig Nyiregyháza ittmaradt, az robbantások és gyújtogatás áldozata lett. Beszédét azzal fejezte be, hogy nem az 1938-as színvonalat, hanem ennél többet akar és fog a Rádió elérni.

/Folyt.köv./

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10. kiadás

1948. szeptember 6.

12 óra 15 perc

/Folavatták a nyíregyházi rádióközvetítő állomást, folytatás./

Tud. § Mf/m/Hné P gs Győrfi Imre a postászakaszsorvezet titkára és Lajtai Endre, a Magyar Dolgozók Pártjának nyíregyházi titkára mondott ezután beszédet.

Dr. Rácz Géza Nyíregyháza város nevében üdvözölte a közvetítőállomás újjáépítőt, majd Justus Pál, a Magyar Központi Híradó alelnöke örömet fejezte ki afelött, hogy most már nem lesz néma a Magyar Központi Híradó Szabolcsnak ebben a részében sem. Olyan műsort adunk, - mondotta Justus Pál - amely szórakoztat, nevel és, amely szellemiekben fogja gazdagítani a magyar dolgozókat.

Az ünnepséget követő közbeszédben Gubányi János, Gomzsi József, Bordás Pál, Sipos István, Sztankóczy András, Lázár Sándor és Szilva József postásokat és az erősítőállomás többi újjáépítőjét ünnepelték./MTI/

Megalakult Dombóvárott a szabóiparosok szövetsége

Tud. § Mf/m/Hné p gs D o m b ó v á r , szeptember 6.

A KIOSZ keretében a dombóvári szabóiparosok megalakították a helybeli szabóiparosok szövetségét. Kigényolték a volt Döry-kastély nagytermét, ahol nyolc szabóiparos segédkezel és inasokkal megkezdte a szövetségi munkát./MTI/

Családjával és vagyonával külföldre szökött König Sándor textilnagykereskedő.

Eő & JF/Hm/Hné P gs A Textilipari Igazgatóság vizsgálatot indított König Sándor textilnagykereskedő Madách Imre-utca 3 szám alatti üzletében az üzleti könyvek és áruraktárkészlet átvizsgálása céljából. König Sándor az ismert fővárosi textilnagykereskedő ugyanis néhány nappal ezelőtt családjával együtt saját gépkocsiján eltávozott a fővárosból azzal, hogy vidékre mennek üdülni. Megállapították, hogy König családjával és vagyonával együtt átszökött az osztrák határon és Svájcban akar letelepülni. Az utóbbi időben raktárkészletének nagyrészt fokotén értékesítette és ronggrog adósságot, klogyenliten számlát hagyott maga után. Lakásberendezését is eladta mielőtt a fővárosból eltávozott. Az ügyben a gazdasági rendőrség nyomoz./MTI/

LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 11. kiadás

1948. szeptember 6

12 óra 30 perc

Megkezdtek az Eskü-téri hurokvágány építésének munkálatait

Bp & Vr/Hm/Hné P gs A Besztermet megkezdte az Eskü-téri hurokvágány építésének munkálatait és a torvok szerint az óv végén a vágányt átadják a forgalomnak. A hurokvágány megépítése után megszűnik az Apponyi-téri villamosforgalom, amely a környék közönségének régi kívánsága. A hurokvágány üzembehelyezése után nagymértékben megjavul a Rákóczi-uti villamosforgalom./MTI/

Az iskolaépületek helyreállítása

Bp & Vr/Hm/Hné P gs A főváros iskolaépületeinek helyreállítása gyors ütemben folyik. A közelmúltban az Attila-utcai iskolában nyolc, a Gömb-utcaiban 11 és a Szentlászló-uti iskolaépületben 14 tantermet állítottak helyre. Tovább folytatja a főváros az iskolák ablakainak beüvegezését. A napokban 11 iskolaépület ablakainak üvegezését fejezték be s jelenleg 28 iskolaépületben folynak az üvegezési munkálatok, melyekre a főváros több, mint százszor forintot fordít./MTI/

Arany-napok Nagykőrösön

Tud. § Mf/m/Hné P gs N a g y k ö r ö s , szeptember 6.

Arany János emlékének ápolására Nagykőrös városa szeptember 12.-től 19.-ig Arany-napokat rendez. Az ünnepi hét keretében mezőgazdasági, kulturális és szociális kiállítás lesz. A hét kulturális programján az Arany János Társaság, a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság és a Magyar-Román Társaság műsoros előadásai szerepelnek, továbbá tanyakongresszust, ifjúsági nagygyűlést, szövetségi napot és sportversenyeket rendeznek. A nagykőrösi idegenforgalmi iroda részletes ismertetést bocsátott ki, az államvasutak pedig 33 százalékos utazási kedvezményt adott az Arany-napokra. Utazási igazolványok az IBUSZ fiókjánál és a nagykőrösi idegenforgalmi Irodában igényelhetők./MTI/

Harmadszor virágzik az orgona és az akác Szatmár-Borogban

Tud. § Mf/m/Hné P gs M á t é s z a l k a , szeptember 6.

A Szatmár-Borog-mogyói Csaroda községben idén harmadszor virágzik az orgona és az akác. A rendkívüli jelenség hosszú évszázadok óta ismert. A falusi gazdák./MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás. 1948. szeptember 6. 12 óra 50 perc

Nagyszabású növénynemesítő munka Kecskeméten

Tud. § Mf/M/Go § P gs. K e c s k e m é t, szeptember 6.
A növénynemesítés tudományos kísérleteinek ismert helye Kecskemét, ahol Mathiasz János gyümölcs és szőlőnemesítéssel világhírre tett szert. Később Holvécia-tolopon Ábrahám András mesterséges megtorméknovítással új hibridokat állított elő, köztük egy nemesített kádár szőlőfajtát, amely színben és zamatban tulzárnyalja az egri bikavért is és a szakértők szerint forradalmasítja az európai borpiacot. Ábrahám András halála után a tolop irányítását Ábrahám Béla vette át, aki tovább gyarapította a nemesített fajtaikat, megnövelte a kísérleti területet és itt végez most tudományos kutató és megfigyelő munkát. Ugyan-csak kitűnő kutató munkát végez Laci János a baracknemesítés terén. Laci János most a Nemzeti Bizottságtól kért támogatást tudományos kísérletcímre, mert feltétele szerint a Szovjetunióban ismeretes 150 fajta barack közül néhány a kecskeméti homokon is bevélné. A Nemzeti Bizottság elhatározta, hogy a baracknemesítési kutatást támogatja. /MTI/

A tótkomlói földművesszövetkezet kiváló eredménye

Tud. § Mf/M/Go P gs. M a k ó, szeptember 6.
A tótkomlói földművesszövetkezet kiváló eredményeket ért el ebben az évben. Három cseplőgép garnitúrával háromezer mázsa gabonát és hatszáz mázsa borsót csepegtetett el. A szövetkezet addig 70 vagon gabonát gyűjtött össze, a mákuból felvásárlási versenyben első díjat nyert, 10 vagon hagymát szállított Budapestre. Jelentős befektetéssel a környék legkorszerűbb tejfeldolgozó üzemét szervezte meg, ahol naponta 2000-2500 liter tejet dolgoznak fel és a tejterméket a fővárosba szállítják. Húsfeldolgozó üzemük addig több mint 1000 sortést és 200 szarvasmarhát dolgozott fel és szállított Budapestre. Ebben a hónapban sortésbizalmot és anyagokat ténylegesen állítanak fel. /MTI/

Tolna-megyében befejeződtek az iskolaátalakítási munkák

Tud. § Mf/M/Go P gs. D o m b ó v á r, szeptember 6.
Tolna-megyében az iskolaév kezdetére az iskolaátalakítási munkák befejeződtek. A megye 104 községében alakult meg iskolabizottság, 20 iskola átépítését a megyebiolók, 16 iskolát a fővárosi dolgozók rohambrigádjai vállaltak. Kisebbségi munkálatokat társadalmi összefogás jegyében 91 községben végeztek el. Tolnanémedin kimondották, hogy a központi segítséget nem veszik igénybe, hanem a nép saját erejéből hozza rendbe iskoláját, a segítséget átengedi a rosszabb helyzetben lévő községeknek. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás. 1948. szeptember 6. 13 óra 10

Veszprém-vármegyében befejezték a házhelyosztást

Tud. § Mf/M/Hné P gs. V e s z p r é m, szeptember 6.
Veszprém-vármegyében 10 község és Veszprém város kivételével mindenütt befejezték a házhelyosztást, de október végéig a hátralevő községekben és Veszprémben is befejeződik. Ezzel az előírt idő előtt két hónappal véget ér a házhelyosztás. /MTI/

A Nemzeti Bank heti jelentése

NB § /Hné gs. A bankjegyforgalom az augusztus 31.-i ki-mutatás szerint az augusztus 23.-i forgalommal szemben 121,2 millió forinttal 2.413,4 millió forintra emelkedett. Az állami zároltszámlák egyenlege 153,2 millió forinttal 182,4 millió forintra csökkent; az egyéb számlák egyenlege ezzel szemben 16,3 millió forinttal 130,8 mil-lió forintra növekedett, végeredményben tehát a zároltszámlák együttes összege 136,9 millió forinttal 315,2 millió forintra apadt. Az ére-készlet 63,9 millió forinttal 505,5 millió forintra emelkedett. A váltópénzkészlet 0,9 millió forinttal 19,2 millió forintra csökkent. A leszámított váltók összege 169,5 millió forinttal 1.435,5 millió forintra apadt. A folyószámlakihozások 198,3 millió forinttal 1.466,9 millió forintra növekedtek. A betétek 36,6 millió forinttal 811,2 millió forintra emelkedtek, amelyből a takarékbetétek 1,2 mil-lió forinttal 119,8 millió forintra, a folyószámlára elhelyezett be-tétek 35,4 millió forinttal 691,4 millió forintra növekedtek. Az "egyéb követelések" 53,7 millió forinttal 245,6 millió forintra csök-kentek, az "egyéb tartozások" 17,1 millió forinttal 340,9 millió fo-rintra emelkedtek. /MTI/

x x x
K e r o l o m: A t. Szerkesztőségok figyelmébe
Mellékeljük a Nemzeti Bank heti jelentésének kimuta-tását.

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 14. kiadás

1948 szeptember 6

13 óra 30 perc

Időjárás jelentés

& Vá/Vá Me
6-án, hétfőn délben:

A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember

Nyugat-Európát az Atlanti-óceán felől újabb tengeri légtömegek árasztják el. Emiatt Franciaországban és a brit szigetekben folytatódik a változékony, szeles, esős idő. A Rajna vidékét, valamint az Alpokat borító hűvös levegő lassan kelet felé mozog. Lengyelországban, a Kárpát-medencében és a Balkán fölött igen meleg, szubtrópusi levegő van uralkodni.

Hazánkban vasárnap a hőmérséklet igen magas értékeket ért el. Néhány nyugati megyét kivéve, mindentűnt meghaladta a 30 fokot, sőt Turkevnén, Békéscsabán és Debrecenben 33 fokot mértek. A délutáni és éjszakai órákban délnyugaton kisebb fűtő esők voltak. Barcsról zivatarral 7 mm, Somogyzoboról 5, Nagykanizsáról és Szentgotthárdról 3 mm esapadást jelentettek.

Budapeston vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 6.7 fokkal magasabb, a légnemesség napi középértéke 3.5 mm-rel alacsonyabb volt, mint a sok évi átlag.

Budapeston hétfőn délben a hőmérséklet 25 Celsius fok, a tengerszintre átszámított légnemesség 759 mm, alig változik.

Varható időjárás kedd estig: Megülékülde déli, délnyugati, később nyugati szél. Fűhős idő. Többfelé - elsősorban nyugaton - eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet egy-két fokkal esik.

/MTI/

Nagy lélekszámúak vannak pénteken megavált Budapesti Őszi Vásárnak

ÖV & /Hné/Hné P Bn Vasárnap több, mint százezer látogatója volt az Őszi Vásárnak. Hétfőn már a kora reggeli órákban nagy tömegben indult meg a vásárlatógatók: övnlése. A Magyar Ártóttőzőgyár dolgozói a munkaverseny óta a falszolgálatból apró játéktárgyakat és dominókat készítenek, amelyeket a városban fűlőn hoznak forgalomba. Az államosított cukoripar kiállításán megismerjük a cukorgyártás egész menetét. A különleges kaprodja a különösen finom porcukrot és az egész aprókockájú, ugyanolyan moldor-cukrot, amelyeket különként 7.80 forintért árusítanak, jegy nélkül. Az Állami Házipar csarnokában a 11 forintos törülközőket, a 8 forintos kézzel hímzett pohártörölközőket a vásár naponta reggel 8 óráig este 7 óráig áll nyitva és szeptember 13.-án, hétfőn este zárul. A belépődíj 5 forint, de a dolgozók városi elvételben 3 forintért válthatnak jegyet. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 15 kiadás

1948 szeptember 6

14 óra 5 perc

Vizállásjelentés

& Vá/Vá Ba

Az Országos Vizgazdálkodási Hivatal Vizrajzi Osztálya jelenti:

A Duna Linzig árad, lejjebb apad, alacsony vízállású. A Duna vizének hőmérséklete Budapestnél 18.9 Celsius fok. A mai dunai vízállások: Schaefering 370 cm 31 %, Aschach 242 cm 33 %, Linz 260 cm 29 %, Struden 339 cm 27 %, Krems 291 cm 28 %, Bécs 278 cm 29 %, Pozsony 337 cm 31 %, Oroszvár 312 cm 37 %, Dunaremete 363 cm 37 %, Gönyű 256 cm 35 %, Komárom 240 cm 29 %, Esztergom 240 cm 31 %, Budapest 326 cm 37 %, Dunapentele 268 cm 33 %, Dunaföldvár 217 cm 30 %, Paks 296 cm 33 %, Baja 384 cm 36 %, Mohács 425 cm 39 %.

Győrnél 227 cm 29 %. - A Dráva Zákányánál 122 cm 35 %, Barcsnál 166 cm 35 %, Dravasabócsánál 223 cm 50 %.

A Tisza igen alacsony vízállással Záhony és Tiszabecs között árad, másutt apad. A Tisza vizének hőmérséklete Tiszabecsnél 18, Tokajnál 20, Szolnokonál 21, Szegednél 21 Celsius fok. A mai tiszai vízállások: Tiszabecs minus 42 cm 13 %, Vásárosnamény minus 76 cm 12 %, Tokaj minus 23 cm 15 %, Tiszafüred minus 76 cm 14 %, Szolnok minus 105 cm 13 %, Csongrád minus 174 cm 13 %, Szeged minus 54 cm 17 %.

A Szamos Csengerénél minus 52 cm 5 %. - A Bodrog Sárospataknál 80 cm 12 %. - A Hornád Hidasnémetinél 0 cm 9 %. - A Berettyó Berettyóújfalunál minus 142 cm 0 %. - A Körösök Köröskálánál minus 37 cm 9 %, Békésnél 82 cm 21 %, Gyománál 340 cm 47 %. - A Maros Makónál minus 10 cm 8 %.

A Balaton Siófoknál 87 cm 74 %. /MTI/

A magyar-lengyel szerződés komoly tényezője lesz az európai békének is - Ünnepelesen kicserélték a szerződés ratifikációs okmányait.

A Magyar Értelmi Iroda jelenti: /ratifikációs

Na/Go/Hné Ks Bn Hétfőn délben ünnepeles külsőségek között cserélték ki a külügyminisztériumban a magyar-lengyel barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés/okmányait. Az ünnepeles aktusnál magyar részről jelen voltak Dinnyés Lajos miniszterelnök, a külügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott Rákosi Mátyás miniszterelnök-helyettes, Vörös Péter honvédelmi miniszter, Sebastyén Pál rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Boldizsár Iván külügyi államtitkár, Holtai György miniszteri tanácsos, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, Mód Péter miniszteri tanácsos, a külügyminisztérium kabinetirodájának főnöke és Pödör László miniszteri tanácsos, protokollfőnök. /Folyt.köv./ K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 16. kiadás.

1948. szeptember 6.

14 óra 15 perc

1. /A magyar-lengyel szerződés komoly tényezője lesz az európai békének is, folytatás. Na/Go/Hné K8 Bn

Lengyel részről megjelentek Alfred Fioderkievicz budapesti lengyel követ, Tadeus Fangrat követi tanácsos és a követség több más tagja.

A ratifikációs okmányok kicserélése után Rákosi Máttyás miniszterelnökhelyettes méltatta a lengyel-magyar szerződés jelentőségét.

- Ez a szerződés - mondotta Rákosi Máttyás - nemcsak a lengyel és magyar köztársaság viszonyában nyit új és mindannyiunk meggyőződése szerint gyümölcsöző fejezetet, hanem komoly tényezője lesz az európai békének is és erőteljesen megszilárdítja a békoszorót népek táborát. Ez a szerződés csak úgy jöhetett létre, hogy Lengyelországban és Magyarországon is a dolgozó nép vette kezébe sorsának intézősét. Ennek a demokratikus népi örökös alapuló belpolitikának szorvos része és folytatása az a külpolitika, amely nemzetközi viszonylatokban is minden rendelkezésre álló eszközzel támogatja a béke és haladás orvát. Amikor tehát kihangsúlyozzuk, hogy ez a barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződés új fejezetet nyit a demokratikus lengyel és magyar nép történetében, ugyanakkor rá kell mutatnunk arra a hatalmas nemzetközi jelentőségre is, mellyel a béke megőrzésének frontján bír.

- Az egész világ békét, nyugalmat követelő demokratikus és haladó közvéleménye is ezért fogadja helyesléssel ezt a szerződést, melynek botját és szellemét a magyar demokrácia pontosan a legbarátságosabb szellemben fogja teljesíteni a lengyel és magyar nép boldosulására és felvirágoztatására.

Rákosi Máttyás tetszéssel fogadott szavaira Fioderkievicz követ válaszolt.

- Nemzetünk ugyanabban az időben alakultak ki - mondotta a követ - nem egyszer együttműködtek és nehéz korszakaikban mindig segítségére szítottak egymásnak. Lengyelország és Magyarország minden történelmi korban igen szívélyos barátságban élt. Eppen ezért természetesen, hogy a legutóbbi háború befejezése, a demokráciának a fasiszmus és a hitleri barbárság fölött aratott győzelme után újra közeledtünk egymáshoz.

- Ezt a közeledést nemcsak a régi baráti örökség tette indokolttá, hanem az is, hogy köztársaságaink ugyanazokat a feladatokat tűzték ki maguk oló társadalmi, gazdasági és politikai téren. Lengyelország és Magyarország népi demokratikus állam.

/Folyt. köv./ 72

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17 kiadás.

1948. szeptember 6.

14 óra 20 perc

A t. Szerkesztőségek figyelmébe!

ME K8/Go Bm A Nemzeti Bank mai B.13 kiadásunkban közölt heti-jelentését kérjük mellőzni.

A Centenaris Orvosi Nagyhét szakcsoportjainak ülősei

D/Hné/Go Bn A Centenaris Orvosi Nagyhétben résztvevő magyar és külföldi orvosok hétfőn 22 szakcsoportban megkezdtek tanácskozásukat, hogy ismertessék az orvosi tudomány különböző területein elért legújabb eredményeket. Az egyes szakcsoportok tanácskozásainak közös vezérfonala a népbetegségek elleni küzdelem s a tudományos részletkutatók eredményeiről beszámoló előadások is azt a célt szolgálják, hogy megkönnyítsék a népbetegségek elleni küzdelmet az orvostudományok minden területén.

A bőr- és nemikortani szakcsoport ülésén dr. Guszmann József egyetemi tanár a nemibetegségek elleni küzdelemről tartott előadást. A nemibetegségek elleni küzdelemről tartott előadást. A nemibetegségek elleni küzdelemben - mondotta - a megelőzés és a helyes kezelés egyformán fontos. Fel kell világosítanunk a nagyközönséget, hogy a nemibetegségek, bár veszélyesek, de teljes mértékben gyógyíthatók. A gyulladás annál biztosabb és gyorsabb, minél hamarabb felismerik a bajt. A nemibetegségek ellen Magyarországon folytatott küzdelem eredményeit ismertető hangszólya, hogy a megelőzés során igen fontos szerepet játszanak a nemibetegség-gondozó állomások, amelyek a kezelésen kívül szűrésű szűrővizsgálatokat is folytatnak. Budapesten 13, vidéki városokban pedig 66 ilyen állomás működik. A megelőzésnek másik fontos eszköze a hathatós propaganda: felvilágosító előadások, röpiratok és filmbemutatók. Magyarországon mindezeket az eszközöket már igen szép sikerrel alkalmazták.

A szakcsoport ülésén ezután a vérhaj gyógyításának új módszereit vitatták meg.

A belgyógyász szakcsoport ülésén több nagynevelű külföldi professzor tartott előadást. Puddu római egyetemi tanár a szívbetegségek szociális vonatkozásairól és az ellenük való küzdelemről beszélt. Serre francia professzor a délfraanciaországban népbetegségeként fellépő járványos "máltai lázról" tartott igen érdekes előadást. Lian, a Sorbonne professzora, világhírű kardiológus, nagyjelentőségű új szívizületi módszert mutatott be, amely igen nagy érdeklődést keltett. Gömöri Pál dr. egyetemi magántanár új diagnosztikai eljárást ismertetett, amely igen nagy jelentőségű a szívizomgyulladás idejében való felismerésére és gyógyítására szempontjából. /Folyt. köv./ LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 18 kiadás

1948 szeptember 6

14 óra 22 perc

/A magyar-lengyel szerződés komoly tényezője lesz az európai békének is, 2. folytatás./ Na/Go/Hné Kó Bn

Uj világnézetet valósít meg, amelynek értelmében a dolgozó ember nemzetünk erőjének törzsévé vált. A kulturális és gazdasági együttműködési egyezmény megveti szellemi és gazdasági értékeink közös fejlődésének és kicsorolásának alapjait.

A barátsági és együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény biztosítékot jelent arra, hogy nemzetünk megvédik szuverenitásukat és egymás segítségére sietnek, ha a támadó köztársaságaink fejlődésének megakadályozására tör. A jobb jövőt építjük és miután a kölcsönös segélynyújtás kötelezettsége is összefűz minket, erőink megsekszereződnek, belsőleg konszolidálódunk és olyan békabástyát alkotunk, amely a Szovjetunióval és a többi népi demokráciával együtt békés nemzeti életünk biztosítékát jelenti.

A lengyel követ végül magyar nyelven előtette a lengyel-magyar barátságot és a népi demokratikus államokat.

Az ünnepélyes aktus után a kormány tagjai szívélyesen elbeszélgettek a lengyel népi köztársaság képviselőivel.

Szeptember 8.-a rondos munkanap

ME & Kó/KF/Hné Bn Illetékes helyen felhívják a közönség figyelmét arra, hogy szeptember 8.-a rondos munkanap. Tudvalevőleg március 20.-án kiadott kormányrendelet az egyháziilag nem parancsolt ünnepek közül február 2.-át, március 25.-öt és szeptember 8.-át rondos munkanappá nyilvánítja. /MTI/

Hajdu Gyula államtitkár előadása Kecskeméten

Tud Mf/m/Hné P Bn IGM K e c s k e m é t , szeptember 6.
A kecskeméti demokratikus ügyvédek szeptember 16.-án ankótot rendeznek. Hajdu Gyula igazságügyi államtitkár az ankóton megjelönik és előadást tart. /MTI/

LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 19. kiadás

1948 szeptember 6

15 óra 05 perc

Az új csehszlovák követ az országgyűlés elnökénél

Ogy & /Hné Bn

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Nagy Imre, az országgyűlés elnöke hétfőn fogadta Horváth Ivánt, Csehszlovákia új budapesti követét és hosszabb, szívélyes beszélgetést folytatott vele.

Szövetkezeti konferencia Zalaegerszegen

Tud & Ki/m/Gné Bn

Z a l a o g o r s z o g , szeptember 6.
Zalaegerszegen vasárnap tartotta meg a Magyar Dolgozók Pártja első konferenciáját igen nagy érdeklődés mellett. Korosztos Mihály földmivoltásiügyi államtitkár hangoztatta; kimélotlonul le kell lopozni a falvakban a kisparasztság ollonségeit, a kulákokat. A szövetkezeti eszme nagy fegyver a parasztság és munkásság között. Holgyesen alkalmazva elősegíti a falu népének boldogulását. A továbbiakban arról beszélt, milyen fontos, hogy a szövetkezés önkéntességen alapuljon. Végül a gépállomások létesítésével, a termelési szerződésesekkel és az előhaszonbérletok kérdéseivel foglalkozott. Lakatos Dezső, a MDP megyei titkára a szövetkozotok szervezési kérdéseiről beszélt. /MTI/

Kulturnapok Nagykanizsán

Tud & Ki/m/Gné Bn

N a g y k a n i z s a , szeptember 6.
A Magyar Dolgozók Pártja rendezésében szombaton és vasárnap tartották meg a kanizsai kulturnapokat. Szombaton délután nyitották meg a képzőművészeti és múzeális kiállítást. Itt Pogány Ö. Gábor, a Fővárosi Köptár igazgatója tartott előadást a képzőművészeti idösszefű kérdéseiről. Este a MÁV szimfonikus zenokara hangversenyt adott. A hangversenyen Báthy Anna, Kistóka Valéria, Simándi József és Péter Antal, az Operaház művészei önekkolták a szólókat. /MTI/

Alkalmi póstabélyegzők engedélyezésének rendje

KözlM & Hm/Gné Bn

A közlekedésügyi minisztérium közli, hogy a pósta alkalmi bélyegző használatának engedélyezésére irányuló kéréseket érdemben csak akkor tárgyal, ha a bélyegző szövegét, használati idejét, és az előállításával felmerülő költség vállalására vonatkozó kötelező kijelentést tartalmazó beadvány a bélyegző tervezott használatbavételi napja előtt legalább 14 nappal a póstához beérkezik. /MTI/

72

MTI BELFÖLDI HIREK

B 20 kiadás 1948 szeptember 6. 15 óra 20 perc

Uj átkelési járat a Dunán

Közl. & Hm/Gné Bn A közlekedésügyi minisztérium közli, hogy hétfőtől kísérletképpen átkelési járatot indít a Jégverem-utca /budai Lánchíd-fő/ és a Kossuth-tér között. A hajók fenti járatban az ugyancsak a Jégverem-utcától az Estvós-térre menő átkelési hajókkal azonosan naponként, vasárnap és ünnepnap is reggel hét órától este 20 óráig közlekednek, negyedóránként, /MTI/

Kulturális hírek

VKM & Fi/KF/Gné Bn Az ország minden részéből üdvözlő táviratok érkeznek Ortutay Gyula vallás- és köznevelési miniszternek, abból az alkalmából, hogy az államosított iskolákban megkezdődött a tanítás. A miniszter azonnal köszöntet azoknak, akik a tanévnyitó alkalmából üdvözlő sorokkal felkorezték.

A lengyel-magyar kulturális egyezmény rendelkezéseivel hiven a közeljövőben Magyarországon lengyel, Lengyelországban pedig magyar irodalmi antológia jelenik meg. Ugyancsak a közeljövőben hagyja el a sajtót a lengyel nagyközönség számára készült első magyar nyelvtan is.

A Római Magyar Intézet jelenti, hogy a magyar centonáris fényképfelállításnak az olasz városokban nagy sikere volt. A közeljövőben jelenik meg a Római Magyar Intézet kiadásában az 1848/49. évi olasz-magyar diplomáciai iratok gyűjteménye.

Szeptember 8.-a és 12.-e között Hódmezővásárhelyen kulturális napokat rendez a kultuszminisztérium szabad művelődési főosztálya fővárosi írók és művészek közreműködésével. A szegedi állami operaház Hány János előadása szeptember 11.-én kiemelkedő esemény lesz a kulturális napoknak.

A téli szabadművelődési előadások színvonalasabbá tételére érdekében, 1800 hallgató részvételével a kultuszminisztérium szabadművelődési főosztálya tanfolyamokat rendezett. /MTI/

Boikottták Hajdúmegye új főispánját

Kir & Ki/KF/Gné Bn Debrecen, szeptember 6. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése hétfőn iktatta be hivatalába a megye új főispánját, Domokos Jánost. A boikottáson Darvas József építésügyi miniszter is megjelent. /Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 21 kiadás 1948 szeptember 6. 16 óra 40 perc

/Boikottták Hajdúmegye új főispánját. l. folytatás./ Kir/& Ki/m/Gné Bn

A hivatali eskü letételo után Domokos János főispán mondott programbeszédet, hangsúlyozta, hogy az elmúlt három és fél év alatt a magyar demokrácia a dolgozó parasztság, az ipari munkásság és az értelmiség összefogásával csodálatraemeltő eredményeket ért el. A sikorok mellett kell beszélni a még elvégzendő komoly, nagy feladatokról. Ezek között első helyen áll a parasztság jövőjének kérdése.

Ismerette Magyarországnak a külpolitika terén elért sikorait és kiemelte, hogy ezeket nem érhattük volna el, ha a külpolitikánkban nem támaszkodtunk volna mindvégig szilárdan és szorosán a hatalmas Szovjetunióra.

Belpolitikai tőmon még szorosabb egységbe kell összefogni erőinket, hogy megborontsuk a Magyar Függetlenségi Frontot. -Mi a parasztság jövőjét - mondotta - az ipari munkásság és a dolgozó parasztság szövetségére építjük.

Ezután Szabó István országgyűlési képviselő, a Magyar Dolgozók Pártja, Kálmán Ferenc országgyűlési képviselő a Független Kisgazda Párt, Kocskás János a Nemzeti Parasztpárt, dr. Szilágyi Ferenc vármegyei főjegyző pedig a vármegye tisztviselői névben köszöntötte az új főispánt.

A város törvényhatóságának közgyűlése is hétfőn iktatta be Domokos Jánost a város főispáni tisztségébe. A főispáni fogadalomtétel és bemutatkozó beszéd után Darvas József miniszter hangsúlyozta, a paraszttromantika cafrangjait el kell vetni a fejlődés útjából és el kell készíteni azt az utat, amely a dolgozó parasztság részére is olviszi a városi kultura és civilizáció vívmányait. A miniszter beszéde után a demokratikus pártok és az MNDSZ képviselői üdvözlöttek az új főispánt. /MTI/ majd Darvas József építésügyi miniszter

Halálos liftszerencsétlenség az Astoria szállóban

Fő & JF/Hm/Gné Bn Hétfőn délelőtt az Astoria szállóban halálosvégi liftszerencsétlenség történt. Kelndorfer Oszkár 46 éves asszony felső teste a liftakna és a liftkocsár közé szorult. Sérüléseibe belehalt. A rendőrség megkezdte a nyomozást a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 22 kiadás.

1948. szeptember 6.

16 óra 45 perc

/A Centenaris Orvosi Nagyhét szakcsoportjainak ülése, 1. folyt./
Di/Go/Go Bn

A honvédorvos szakcsoport hétfői ülésének első előadója, Sári Dezső ezredes, a Kossuth-Akadémia sorozási vizsgálatának tanulságaira mutatott rá. Vanchen orvos-altábornagy, a bolgár küldöttség vezetője "A katonai orvos jogi helyzete fogságba jutás esetén" címmel tartott előadást. Irányi Jónó orvos-alozrodos, a katonai gyógyfürdő vezetője rheumás megbetegedések elterjedtségéről szóló értekezésében rámutatott arra, hogy a rheuma az egyik legkártékonyabb népbetegség. Nem győzzük előzzé hangoztatni, - mondotta Irányi alozrodos - hogy milyen fontos a rheuma-elleni harc, monnyi kárt okoz a társadalomnak ez a töves előítéletek folytán könnyen vett népbetegség.

Ján Paskan orvostábornok, a csehszlovák katonai orvosküldöttség vezetőjének felszólalásában nagyjelentőségű javaslatot tett.

- Szeretnénk, - mondotta - ha a testvéri népi demokráciák között megindulnának a katonai orvos- és betegsoroakciók. Ezek gazdagítanák tapasztalatainkat és hozzájárulnának a népi demokráciák közti barátság kíméltetéséhez.

A hétfői ülést Csizy István alozrodos "Katonák fogszuvasodásának problémája" című előadása zárta be. A honvédorvos szakcsoport kedden folytatja ülését. /Folyt.köv./

A Kossuth-akadémia vendégül látja a mintagazdákat

ME & Lt/Lt/Go Bn Szeptember 8-án és 9-én tartják a mezőgazdasági és termelési értekezletet. A kétnapos értekezletet a Vasas-székházban rendezik, mintegy jelképezve a munkás-paraszt összefogást. A kongresszuson a földmivoltügyi minisztérium a dolgozó parasztság küldöttivel megtárgyalja a magyar mezőgazdaság valamennyi kérdését.

Az ország minden részéből 300 mintagazda érkezik az értekezletre, amelyen felszólal Dobi István miniszter, Nagy Imre, az országgyűlés elnöke, Keresztes Mihály államtitkár és Bencsik István államtitkár is.

A Kossuth-akadémia felajánlotta, hogy éjszakai szállást ad a mintagazdáknak és szórakoztatásukra kulturális műsorról is gondoskodik. A termelési verseny hősei így találkoznak baráti körben a honvédség jövőbeli tisztjával annak az épületnek a falai között, ahova azelőtt csak a "kiválóítottak" juthattak be. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 23. kiadás.

1948. szeptember 6.

17 óra 15 perc

Kisérleti autóbusszjárat a margitszigeti Nagyszállótól a Vigszínházig

BSZKRT & Lt/Lt/Go Bn A Boszkárt közli: A margitszigeti Nagyszálló közönségére tekintettel minden este 1/2 12 ós 1 óra között negyedóránként autóbussz-összeköttetést biztosít a Nagyszálló és a Vigszínház között kísérletképpen egyheti időtartamra. Viföldij: 2 forint. /MTI/

Értelmiségi nagygyűlés

ME & Go/Go Bn Az értelmiségi szakszervezetek szeptember 10-én, pénteken délután 6 órakor a Zeneakadémia nagytermében nagygyűlést rendeznek. A gyűlésen Lukács György, Andics Erzsébet, Boldizsar Iván és Vedres Márk tartanak beszámolót a wroclawi kongresszusról. A gyűlésen a magyar értelmiség legjobbjai jönnek össze. Felszólalásaikban kifejezésre juttatják, hogy a magyar értelmiség egyetért a wroclawi értekezlet határozataival és azzal, hogy minden ország haladó értelmisége sorakozzon fel a béke megvédésére. /MTI/

K é r e l e m : A miniszterelnökség sajtóosztálya kéri a t. Szerkesztőségeket a fenti közlemény átvételére.

/A Centenaris Orvosi Nagyhét szakcsoportjainak ülései, 2. folyt.

Szk/Gné/Go Bn A higiénikus szakcsoport, az Országos Közegészségügyi Intézetben tartotta tanácskozásait.

Gortvay György, az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója kijelentette, hogy a magyar egészségügy demokratikus átszervezésének irányító szempontjait az 1945. évi országos orvosgyűlés rögzítette le, gyakorlati megvalósításának gerincét a hároméves tervben foglalt járási egészségügyi Központ alkotja. Ez minden egészségügyi munka területi egybehangolását, a megelőző és gyógyító orvosi tevékenység egyesítését, a vidéki orvosi gyakorlat nehézségeinek kiküszöbölését jelenti.

Sághy Géza fővárosi tanácsnok előadásában annak fontosságát hangsúlyozta, hogy a lakás kiépítésének és a szerkezetek megválasztásának kérdésében az orvosok és mérnökök közös kísérleteire és vizsgálataira van szükség.

Waldbauer Olga orvos rámutatott: a Közegészségügyi Intézet városegészségügyi osztálya május-július hónapokban 606 lakásban végzett higiénikus vizsálatokat, amelyekben a lakások széndioxid tartalmát, relatív nedvességét, az egy személyre eső légtér állapotát vizsgálta meg. A megvizsgált lakások 11 %-a luxus, 24 %-a polgári és 65 %-a kispolgári és munkáslakás volt. Hangoztatta, hogy az elmúlt 40 év lakáspolitikája következtében a lakások egészségügyi viszonyai rosszak voltak.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 24.kiadás.

1948.szeptember 6.

17óra 40perc

/A Contanaris Orvosi Nagyhét szaksoportjainak ülősei, 3.folyt./
Szk/Gnc/Go Bn

Dr.Charov György, a szófiai központi közegészségügy és szociális orvostudományi intézet igazgatója, "A bolgár népi köztársaság egészségügyi politikája" címen tartott előadást.

A mélyreható politikai és szociális átalakulások a bolgár közegészségügyet is érintették. A fasiszta kormányok népellenes politikája és a nép egészségével szemben nyilvánuló nemtörődomség súlyosan tükröződött vissza a bolgár nép egészségében és életképességén is. A lakosság természetes szaporodása felére csökkent. A halálozások oka főként olyan betegségekből volt, amelyekről el lehetett volna kerülni.

A bolgár demokrácia egyik alapvető feladata tekinteti a közegészségügy / Ez megnyilatkozott az önálló egészségügyminisztérium felállításában. / fejlesztését.

A bolgár egészségügyi minisztérium hét főirányban dolgozik: gyógyítási ügyek, egészségvédelmi és járványellenes ügyek, falu-egészségügy, fürdő és fürdőhelyek, gyógyszerellátás és egészségügyi propaganda.

Az egészségügy alapvető követelményei a következők: ingyenes orvosi segítség mindonki számára, társadalmi gondoskodás a nép egészségéről, a közegészségügyek egységes vezetése, törvényszerűség, demokratikus centralizáció, egészségügyi kérdések törvényszerű előkészítése és elosztása, a lakosság bevonása a közegészségügy aktív munkájába.

Mackintosh J.M. /London/ szólalt fel ezután. Nem elégséges az általános szükségletek kielégítése - mondotta. - Alakást úgy kell építeni, hogy az a család fejlődés és növekvő szükségleteinek megfelelő hajlékonysággal rendelkezzen.

Novillo M. Goodman az egészségügyi világszervezet megalkulásáról számolt be.

Vázolta az első egészségügyi nagygyűlés előkészítő munkálatait, majd a nagygyűlés első nemzetközi egészségügyi parlament működéséről szolt.

A higiénikus szaksoport kedden délután tovább folytatja ülőseit az Országos Közegészségügyi Intézetben. /Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 25.kiadás.

1948.szeptember 6.

18óra 20 perc

A népbíróság volt elnökének bucsuztatása

Tö & UL/Go/Go Bn A budapesti népbíróság hétfőn délután teljes ülést tartott, ahol a népbíróság tagjai elbucúztak dr.Nagy Károly volt népbírósági elnöktől. Nagy Károly az igazságügyminisztériumban nyert fontos beosztást. Rajta kívül dr. Gálfalvi István, dr. Pálosi Béla, dr. Aradi István és dr. Lukács Iván népbírósági tanácselnökök is megválnak a budapesti népbíróságtól és új magasabb beosztásba kerülnek. A távozókat dr. László Dezső tanácselnök és Schiff Rezső népbíró bucsuztatta. Az üdvözlésekre Nagy Károly válaszolt. Hangsúlyozta, hogy a felszabadulás után igazi emberi közösség alakult ki a tanácselnökök, a fogalmazáskari tisztviselők, az altisztek és a laikus bírák közt. Beszédét a budapesti népbíróság elnökével fejezte be. A népbíróság családias jellegű ünnepsége dr. Pálosi Béla felszólalásával ért véget. /MTI/

A t.Szerkesztőségek figyelmébe!

GF & Kö/Go ME B~ A KÖZÉRT üzletei keddtől kezdve lisztet kezdenek árusítani. A Gazdasági Főtanács nyomtatékosan felhívja a szerkesztőségek figyelmét arra, hogy magasabb államérdekből erről semmilyen formában hírt nem adhatnak meg akkor sem, ha erre vonatkozólag valamely más hatóságtól értesítést kapnának. /MTI/

Megszűnik a mezeti hallgatás az egyetemeken

A MEFESZ főtitkáranak beszámolója az eddig végzett munkáról

em/KF/Go Bn A magyar egyetemisták és főiskolások egységes szervezete hétfőn délelőtt sajtófogadást rendezett, amelyen Tardos András, a MEFESZ főtitkára tájékoztatta a magyar sajtót a MEFESZ eddig végzett munkájáról, jövő terveiről és a Nemzetközi Diákszövetségnek /IUS/ 7-én kezdődő bécsi konferenciájáról.

Elmondotta, hogy szombaton tartotta a MEFESZ ezévi első választmányi ülését, amelyen a MINSZ alelnöki székébe kerülő Szalai Béla eddigi elnök helyébe Halász Józsefet választották. A MEFESZ választmányi ülése kiértékelte az egyetemisták eddigi munkáját és felállította a jövő évi tervet. Nyáron a MEFESZ egyetemisták részére Bakócán, Keszthelyen és Balatonaligán rendezett nyári táborokat, amelyekben czernél több egyetemista vett részt. Itt az egyetemisták és főiskolások elméleti oktatásban részesültek. A Duna-Tisza-csatorna építésén mintegy 150 egyetemi hallgató vett részt. Nyolcvan főnyi munkabrigád ment Csehszlovákiába, Bulgáriába és Romániába. 1300 egyetemi hallgatót helyeztek el a MEFESZ különböző gyárakba gyakorolni a nyár folyamán. Ezenkívül, hogy gyakorlati munkával erősítették elméleti tudásukat, az egyetemi tanulási költségeit is nagyrészt megkeresték. /Folyt.köv./

TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B 26.kiadás.

1948.szeptember 6.

18 óra 45 perc

Megszűnik a mozei hallgatás az egyetemeken, 1.folyt. om/KF/Go Bn

A nyári gyakorlatok legfontosabb eredménye mégis az volt, hogy az egyetemi ifjuság szoros kapcsolatba került a gyári munkássággal.

A népi demokratikus államok közt létrejött Adák-csere akció keretében Magyarországról 110 egyetemi hallgató ment Csehszlovákiába, Lengyelországra és Bulgáriába tanulmányutra, míg Magyarországra azokból az országokból 96 diák jött a nyár folyamán.

Az egyetemi mozgalom fejlődésében forduló pontot jelent, hogy az idén minden kari felvételi bizottságban a MEFESZ megbízottjai is helyet kaptak. A felvételoknál fontos szempont volt, hogy munkás és parasztszármazású ifjak minél nagyobb számba kerüljenek az egyetemre.

Nagyjelentőségű a "Tanulj többet mozgalom" sikere. A budapesti orvosi fakultás az évi szigorlatairól készített statisztikája bizonyítja, a mozgalom eredményességét. Az első fizika szigorlaton a "Tanulj többet mozgalom"-ban résztvevőknek 36.9 százaléka végzett jóles eredménnyel. Akik nem vettek részt a mozgalomban, azoknak csak mintegy 20 százaléka szigorlatozott jól. Az legnehezebb szigorlaton, a kémia szigorlaton a "Tanulj többet mozgalom" résztvevőinek 25 százaléka kapott kitűnő, vagy jóles bizonyítványt, akik nem vettek részt a "T.t.m."-ban, azoknak csak 15.5 százaléka. A mennyiségi kérdés a "T.t.m."-al nagyrészt megoldódott.

A MEFESZ programjának legfontosabb része, amellyel Lukács György egyik cikkében is foglalkozik, a tanulás minőségi kérdése. A tanulás minősége eddig azért nem tudott megjavulni, mert még nem változott meg az egyetemi oktatás sem. Az egyetemeken nagyrészt még mindig ugyanazok a tananyagok tanítanak, akik 1940-ben és 1944-ben is tanítottak.

Az a tény, hogy például a közgazdasági egyetemen, ahol a "T.t.m." haladó gondolkodású előadókát hívott meg előadások megtartására és ezeket az előadásokat jóval többen hallgatták, mint az egyetem professzorainak előadásait, bizonyítja, hogy az egyetemi hallgatók többsége az egyetemi reform mellett foglal állást.

Az egyetemi szervezeteknek kell megtörtenie a tanulmányi fogyalmat is. Meg kell szüntetni a mozei hallgatást. Minden egyetemen kötelezővé kell tenni a beiratkozott hallgatók részére, hogy eljárjanak az előadásokra.

Az IUS /Nemzetközi Diákszövetség/ szeptember 7-én tartja meg Párisban az évi ülését.

Nagy probléma az, hogy a haladó IUS mellett működik az ISS /International Students Service/ is, amely diákvonatokban az imperialisták politikáját képviseli. Az IUS-nak egyik fő feladata, hogy az imperialisták diákügynökei ellen teljes erővel küzdjön. /MTI/ TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B 27.kiadás.

1948.szeptember 6.

18 óra 55 perc

/ A Centenaris Orvosi Nagyhét szaksoportjainak ülései, 4.folyt. & D/Gné/Go Bn

A Nemzetközi Orvoskongresszus reumatológiai és balneológiai szaksoportjának ülésén dr. Schulhof Ödön egyetemi magántanár "A rheuma mint népbetegség" címmel tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy a különböző országok társadalombiztosító intézeteinek statisztikai adatai világszerte ráirányították a figyelmet a reumatikus megbetegedések társadalmi és közegészségügyi következményeire. Így például Magyarországon az OTL adatai szerint ilyen természetű megbetegedések következtében csupán az elmúlt évben 76 millió munkára ment veszendőbe. Egyedül ez a szám is meggyőző bizonyíték arra, hogy a reumatikus megbetegedések elleni küzdelem a közegészségügy fontos feladata. Ebben a küzdelemben fontos szerepet játszik a betegség megelőzése, amit első sorban higiénikus lakás- és munkahely viszonyokkal, továbbá megfelelő táplálkozással lehet biztosítani, mivel a túlságosan egyoldalú, vagy hiányos táplálkozás nagymértékben elősegítheti a reumatikus bántalmak kialakulását.

De Chatol Andor egyetemi magántanár az ischiász sebészi kezeléséről számolt be. Vannak olyan sérv által okozott ischiász megbetegedések, amelyeknél a régi kezelési mód hatástalannak bizonyult, amelyeket azonban sebészi beavatkozással véglegesen meg lehet gyógyítani. A sebészi beavatkozásra azonban csak akkor kerülhet sor, ha a más irányú kezelés teljesen hatástalannak bizonyult. /MTI/

Kedden és szerdán tartják az összekötő vasuti hid terhelési próbáját

KözlM & Fi/KF/Go Bn A Gazdasági Főtanács által a kimaradó munkateljesítményt végző dolgozók megjutalmazására biztosított öt és fél millió forintból 12.000 forintot kaptak az új budapesti összekötő vasuti Duna-híd építői. Az 1000-1000 forintos munkaverseny díjakat hétfőn délben adta át Szalai Gyula Vasas szakszervezeti megbízott a 12 legkiválóbb hidépítőnek.

Az összekötő vasuti Duna-hidon egyébként már a vágányok lefektetését is elvégezték és szeptember 7-én és 8-án kedden és szerdán tartják meg a hid terhelési próbáját. /MTI/ L

Az ipartügyi minisztérium falujárói átadták Nadap községnek a helyreállított iskolát

IP & KÖ/Go/3 Bn A Cziráky grófok volt birodalmában a kis Nadap faluban ünnepélyesen felavatták a község iskoláját, amelyet jórészt az ipartügyi minisztérium dolgozói állítottak helyre. Az ünnepségre a minisztérium dolgozóival együtt leutazott Szakasits Antal államtitkár is. - Most, amikor átadjuk a község lakóinak a tanulás és tudás házát - mondotta ünnepi beszédében Szakasits államtitkár - arra kérjük az iskola tanítóit, hogy 1848 szellemében oktassák a gyermekeket és tanítsák meg őket arra, hogy a legnagyobb érték a munka.

Az államtitkár beszéde után Maurer Ferenc plébános meghatott szavakkal mondott köszönetet a Magyar Dolgozók Pártja ipartügyi minisztériumi szervezetének azért az önfeláldozó munkáért, amellyel az iskolát helyreállította és berendezte. Elmondta, hogy a múlt esztendőben nem lehetett tanítani a romos iskolapépületben. Most - hála az ipartügyi minisztérium dolgozói munkájának - gyönyörűen berendezett iskolában, egészséges tantermekben indulhat meg a tanítás. /MTI/

A Szovjet Film ünnepe

Fe/Go/Go Bn Az államosított magyar filmipar teljes lendülettel kapcsolódik be a népi demokrácia új kulturpolitikájába. Ennek a munkának egyik kiemelkedő eseménye lesz az október 2-9 között megrendezendő Szovjet Film Ünnepe. A szovjet film ünnepe alkalmából két peremvárosi mozit, a csepeli Táncsicsot és az újpesti Corsót avatja premier-mozivá az államosított magyar filmipar.

Hétfőn a sajtó képviselői előtt méltatták a szovjet film ünnepének jelentőségét. Komját István, a Nemzeti Filmvállalat-sajtóosztálya vezetőjének megnyitóbeszéde után Alexits György kultuszálamtitkár emelkedett szónokra.

- A film óriási nevelő eszköz - mondotta. Nemcsak értelmi, hanem érzelmi alapon is nevel. A szovjet film óriási nevelő hatása a realitás. Az amerikai film teljesen irreális témát dolgoz föl olvatkoztatva az élettől. A szovjet filmben viszont az élet szépségét kell megtalálni. A szovjet filmek új esztétikai érzékre nevelik a közönséget s az a céljuk, hogy ne legyen ponyva. A teljesen politikamentos filmeknek is az a hatalmas értékük, hogy helyes irányvonalat mutatnak, amely az élettől párhuzamosan halad. /MTI/

Rapaics professzor Liszenko nagyjelentőségű felfedezéséről

Ni/Go/b 20 Bn A XI. kerületi értelmiségiek "Fáklya" klubja nagyszabású előadás-sorozatát indított azzal a céllal, hogy a tudomány legelvontabb kérdéseiről is tájékoztassák a dolgozókat.

Az előadás-sorozat keretében, az Élet és Tudomány szerkesztőségének rendezésében hétfőn délután dr. Rapaics Rajmund egyetemi tanár, a Természettudományi Társulat igazgatója tartott előadást a növények virágzásáról. Kifejtette, vannak koratavaszi, tavaszi, nyári és őszi virágok. A virágzási naptár a hóvirággal kezdődik és a krizantémmal fejeződik be. Felmerül a kérdés, mi az a természeti tényező, amely meghatározza a növények virágzási idejét. Erre a kérdésre Liszenko, a világhírű szovjet botanikus adta meg a választ. Liszenko azt vizsgálta, hogy mi az élettani különbség a tavaszi és az őszi buza között. Ismeretes, hogy a tavaszi búzát - amelyet tavasszal vetnek és nyáron kalászdí - a magyar gazdák csak kis mennyiségben vetik el, mert a nálunk gyakori nyári szárazság sok kárt tehet a vetésben. Az őszi búzát ősszel vetik, sokkal korábban érik, mint a tavaszi, ezért kezdődik nálunk az aratás szokásszerűen Péter és Pál napján.

Az ősszel vetett buza nincs annyira kitéve a kánikulai szárazságnak. Liszenko megállapította, hogy a buza kalászosodását megelőzi a bokrosodás, amikor a buza tövében kifejlődik a kalászhordó szár. Kiderítette, hogy az őszi buza bokrosodását a téli lehűlés idézi elő, amely a szárfejllesztés folyamatát kiváltja. A későbbi vizsgálataik folyamán kiderült, hogy nagyon sok olyan növény van, amelynek virágzását hasonlóképpen a hőmérsékleti változás okozza. Ezt a jelenséget termoperiodizmusnak nevezik. Liszenkonak sikerült az őszi búzát mesterségesen előhűtötte az őszi buzamagokat, s az így lehűtött buza tavasszal elvetve is ugyanúgy viselkedett, mint az ősszel vetett buza, szárbá szökken és kalászt hozott. Liszenkonak ezt az eljárást a kertészek is alkalmazták és mesterséges lehűtőssel bizonyos növények virágzásának indították. Ennek az eljárásnak gyakorlatilag az a jelentősége, hogy a buzatáblában kifagyás következtében keltakozott foltokat lehűtőssel kezelt buzamagokkal újra be lehet vetni, ezek a magvak aztán az őszi buzával egyszerre érnek be.

Kifejtette az előadó, hogy egyes növényeket a nappal és az éjjel időtartamának vagy a hosszúsága vagy a rövidsége indítja virágzásnak. Megkülönböztetünk hosszunappalu és rövidnappalu növényeket. Ezt a jelenséget fotoperiodizmusnak, vagyis fényszakaszosságának nevezik. Ennek ismeretében a kertészek tág keretek között irányítani tudják a növények virágzási idejét.

Hasonló évszaki jelenségek ismeretesek az állatvilágban is, ilyen például a madarak költözése. A nappalok megrövidülése és a fénytartam-változás az anyagcsere folyamatra hatva, költözésre készíteti a madarakat. /MTI/

Plojvár miniszter előadása a csehszlovák egészségügyi politikáról

& SzK/Gné D Kő En Hétfőn délután Plojvár csehszlovák egészségügyi miniszter az Orvoskongresszus keretében a közegészségügyi szakcsoport ülésén előadást tartott a csehszlovák egészségügyi politikáról. Az előadáson megjelent Olt Károly népjóléti miniszter és Vikol János államtitkár is.

- 1948 februárja a népegészségügy terén is hatalmas változást hozott Csehszlovákiában - mondotta Plojvár miniszter. Azonnal megkezdtek egy egységes, egyetemes közegészségügyi törv.összeállítását. Erre azért volt szükség, mert a német megszállás a csehszlovák közegészségügy fejlődését több mint öt esztendőre visszavetette és az előző rendszer egészségpolitikája nem dolgozott ki átfogó tervet. Most valamennyi egészségügyi intézmény és szervezet egységes központi irányítás alá került és így a lakosság közegészségügyi szükségleteit a legmegfelelőbbben lehet kielégíteni. *L. meg*

Plojvár miniszter ezután elmondotta, hogy már 1945-ben előkészítették a gyógyítók és egyéb gyógyintézmények államosításáról szóló törvényt, a reakció ellenállása azonban egész év februárjáig megakadályozta annak végrehajtását. Ez a törvény, amely valamennyi dolgozó számára megnyitotta az összes üdülőhelyeket, a járványos betegség és a tuberkulózis elleni hatékony küzdelemről hozott törvényekkel együtt biztos alapját jelenti a lakosság valamennyi rétegére kiterjedő közegészségügyi ellátásnak. A miniszter végül rámutatott arra, hogy a német megszállás alatt minden egyetemet és főiskolát bezártak, ennek következtében nagy a hiány orvosokban és orvosi szakmunkásokban, kivás a gyógyszerész és az állatorvos is. Az utolsó hat hónap új egészségügyi politikájának eredményei azonban azt mutatják, hogy sikerülni fog mindezeket a nehézségeket leküzdeni és így biztosítani a csehszlovák közegészségügy gyors fejlődését.

Az előadásokhoz Olt Károly népjóléti miniszter szólt hozzá. Megállapította, hogy azonosak a magyar, cseh és bolgár közegészségügyi problémák, majd javasolta, hogy valamennyi ország közegészségügyi vezetői még a kongresszus folyamán üljenek össze, hogy terveiket, megoldásukat és tapasztalataikat megismerjék. /MTI/

V.

Időjárásjelentés

& Fl 0

Hétfőn este:

A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 6-án,

Az újabb óceáni légtömegek egyre mélyebben törnek szárazföldünkre. A Kárpátok medenéjét kitöltő szubtrópusi levegő és az attól nyugatra lévő tengeri légtömegek között 10-15 fok a hőmérséklet-különbség. Hazánkban még ma is déli-délnyugati szél uralkodott, de már felhősebb volt az égbeít és több helyről jelentettek záporosót, Szegedről 9 mm-t. A hőmérséklet nyugaton tovább csökkent, egyes helyeken alig emelkedett a 20 fok fölé, keleten viszont ismét sok helyen meghaladta a 30 fokot, sőt Debrecenben és Békásosban újból 33 fok volt.

Budapesten hétfőn este 21 órakor a hőmérséklet 22 Celsius fok, a tengorszintre átszámított légnyomás 759 mm, gyöngyön emelkedő irányzatú.

Várható időjárás kedd estig: Megélénkülő déli, délnyugati, később nyugati szél. Felhős idő, többfelé - elsősorban nyugaton - eső és zivatar. A hőmérséklet nyugat felől eszik. /MTI/

Haldane tanár előadása az angol tudományos életről

Zs./PM/Pl 0 Haldane londoni egyetemi tanár, a világhírű marxista biológus, az Angol-Magyar Társaság meghívására hétfőn rendkívül érdekes előadást tartott az angol tudomány legújabb eredményeiről.

A Kelet-európai Tudományos Intézet nagy előadótörtémet zaufolásig megtöltő hallgatóság meglehetősen részletesen az angol haladó tudomány legkiválóbb képviselőjét.

Az Angol-Magyar Társaság nevében Fogarassy Béla egyetemi tanár üdvözölte az angol tudóst. Rámutatott arra, hogy Haldane tanár nemcsak a saját tudományágában világhírű, hanem a tudomány-szervezés terén is vezető szerepet játszik. Angliában a legnagyobb tekintélyű képviselője annak a felfogásnak, hogy a tudomány és az élet olválaszthatatlan, a tudomány nem önmagáért való, hanem az emberiség haladására szolgáló eszköz. Hangsúlyozta, hogy a magyar tudósok számára nagy jelentőségű Haldane budapesti látogatása, mert a Nemzeti Orvosi Nagyhétben résztvevő többi külföldi vendéggel együtt személyesen is meggyőződhetik róla, hogy az amerikai rádiónak a magyar tudományos élet leigázásáról terjesztett rágalmai teljesen alaptalanok.

Haldane tanár előadása bevezetésében rámutatott arra, hogy az angol tudományban állandóan növekszik a dialektikus materializmus követőinek száma. Hangsúlyozta, hogy Angliában a tudományos munka megszervezése terén eddig még kevés kezdeményezés történt. Sajnálatos módon állapította meg, hogy az egyes tudományágakban elért eredmények gyakran felesleges titokban tartása igen káros hatással van a tudomány fejlődésére általában. /Folyt.köv./

V.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 32. kiadás

1948 szeptember 6.

23 óra 05 perc.

/Haldane tanár előadása, folyt./ Za/PM/Pl 0

A háboru alatt és az azóta elért eredményeket az atom- és radiokutatás terén nagyrészt nem közlik és nem ismeretik a kozmikus sugarak kutatásában elért fejlődést sem. Epon ezért - tette hozzá gúnyosan - nem is nagyon ajánlhatja a külföldi tudósoknak, hogy az a téren elért eredmények tanulmányozására Angliába menjenek, hanem inkább olyan országokba kell ellátogatniuk, ahol a tudományos kutatást kevesebb titoktartás veszi körül.

Haldane tanár ezután részletesen ismertette a matematikában, fizikában, csillagászatban, őslélektanban, a gyógyászati tudomány egyes ágaiban és az űlattanban elért eredményeket. Megállapította, hogy Angliában a nők csak az újabb időkben jutottak el a tudományos kutatómunka legmagasabb fokára. Ez nagyrészt az angolok konzervativizmusának is tulajdonítható. A Királyi Társaság csak három évvel ezelőtt vette fel az első tudós nőt tagjai közé. A nők a kutatómunka több területén már túlszárnyalták a férfiakat, de általában inkább a kutatás technikai vonatkozásában jutottak tükölyre. Az eddigi tudományos tapasztalat szerint a nagy összefüggések és új igazságok megállítása majdnem kizárólag férfi-tudósok részéről történt.

Haldane tanár végül az angol tudományos munka nehézségeiről beszélt. Az angol tudósok remélték, a háboru után olyan gyorsütemű újjáépítés következik, hogy kutatásaikat akadálytalanul folytathatják. Az egyetemok és tudományos intézmények épületei súlyos károkat szenvedtek. Az újjáépítés azonban olyan lassan történik, hogy sok tudós az Egyesült Államokba vagy más országokba távozik, ahol megvan minden lehetőség a tudományos kutatásra. Reméli - mondotta végül Haldane tanár - hogy több angol tudós ellátogat a kelet-európai országokba és köztük Magyarországra is, hogy itt tanulmányozza a tudományos élet gyors fejlődését, másrészt pedig a megfelelő lehetőségek keretében a maga tudományágában dolgozzék. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 33. kiadás

1948 szeptember 6.

23 óra 30 perc.

Bognár József polgármester vacsorája a Centenárius Orvosi Nagyhét külföldi résztvevői tiszteletére

D & Bi/Go/Pl 0 Bognár József, Budapest polgármestere hétfőn este a margitszigeti Palatinus nagyszállóban vacsorát adott a Centenárius Orvosi Nagyhét külföldi résztvevői tiszteletére. A vacsorán megjelentek: Dinnyés Lajos miniszterelnök, Olt Károly népjóléti miniszter, Nógrádi Sándor, Pesta László, Vikol János államtitkár, Weil Emil országgyűlési képviselő, az Orvosszaktervezet elnöke, a magyar orvostársadalom kiválóságai, valamint a kongresszus valamennyi külföldi résztvevője, köztük Plojhar oeshszlovák közegészségügyi miniszter és Haldane londoni professzor.

Bognár József a vacsora során pohárköszöntőben üdvözölte a kongresszus résztvevőit. A kongresszus első két napjának eredményeiből már meg lehet állapítani - mondotta - hogy az összejövetel az orvostudományok és a társadalmi haladásnak azt a szoros egységet juttatja kifejezésre, amelyet a haladószellemű tudósok és a dolgozó társadalmi osztályok összefogása jelent. Remélem, a kongresszus nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy annak valamennyi résztvevője saját hazájába visszatérve hathatósabban és eredményesebben szolgálhatja majd a népegészségügyet és a demokratikus fejlődés gondolatát. Sok sikert kívánok a kongresszus további munkájához - fejezte be pohárköszöntőjét a polgármester.

A külföldi vendégek nevében Plojhar oeshszlovák közegészségügyi miniszter válaszolt. Valamennyiük nevében őszinte köszönetét nyilvánította azért a szívélyes és baráti fogadtatásért, amelyben Budapesten részesültek. Meggyőződésünk - mondotta - hogy a kongresszus nagymértékben előmozdítja a világ valamennyi haladószellemű tudósának szoros együttműködését mindazokért a nagy eszményekért, amelyekért a széles dolgozó tömegek küzdenek. E célok: valamennyi ország békés együttműködése, a dolgozók jobb egészsége, a társadalmi haladás és a tartós világbéke.

A nagy tapsal fogadott pohárköszöntők után a meghívottak még hosszú ideig maradtak együtt a fehér asztal mellett meghitt baráti beszélgetés közben. /MTI/

/Kérem a t. Szerkesztőségekhez:

A Székesfővárosi Sajtóiroda kéri a t. Szerkesztőségeket a fenti közlemény szives átvételére./

V É G E .